

**Etický kodex
Janáčkovy akademie múzických umění v Brně**

Preambule

Doba, v níž žijeme, vyžaduje a bude zřejmě i do budoucna vyžadovat formulaci určitých etických norem, především vzhledem k rozkolísanosti obecných mravních i estetických hodnot. Smyslem a cílem etického kodexu je proto vyjádřit v tomto směru zásady Janáčkovy akademie múzických umění jak ve vztahu k veřejnosti, tak zejména ve vnitřních vztazích akademické obce – pedagogů i studentů – jakož i zaměstnanců, neboť jde o dodržování určitých zásad a etických postojů ve sdíleném duchovním prostoru vysoké umělecké školy.

Část I.

Obecné zásady

Člen akademické obce, či zaměstnanec

1. zachovává ve své práci vysoký standard dodržování lidských mravních principů a etických zásad ve společnosti obecně uznávaných;
2. neobhájí a nekryje neetické chování a jednání, i kdyby bylo zdůvodňováno či motivováno účelovou prospěšností, poslušností a loajalitou;
3. považuje pedagogickou, uměleckou, vědeckou, studijní a obecně tvůrčí práci za integrální příspěvek k rozvoji lidského poznání, kultury, kreativity a k obecnému užítku a hájí ji proti falešnému zpochybňování nebo zneužívání; pečlivě dodržuje a šíří zásady spolehlivé a důvěryhodné umělecké, vědecké a další tvůrčí práce v okruhu svých spolupracovníků i na veřejnosti;
4. trvale rozvíjí své schopnosti, znalosti a dovednosti v oblasti profesního zaměření i pedagogické práce, s vnitřní poctivostí uplatňuje a naplňuje právo na pravdivé poznání a opravdové vzdělání;
5. zachovává si kritičnost vůči výsledkům své práce, získaným poznatkům a závěrům; objektivně, kriticky, ale s respektem přistupuje k výsledkům svých spolupracovníků, studentů a spolužáků, je přístupný diskusím a argumentům;
6. obhájí svobodu myšlení, vyjadřování, výměny názorů a informací. Ve své umělecké, vědecké, studijní, či jiné tvůrčí práci a v pedagogickém procesu nezastává neobjektivní ideologické či sektářské přístupy, odmítá vše, co může urážet lidskou důstojnost nebo ohrožovat demokratický řád a rozvoj společnosti;

7. podporuje principy akademické svobody a brání jejich porušování či zneužívání, odmítá projevy neadekvátního nátlaku založeného na funkčním postavení;
8. dbá na odstraňování diskriminačních bariér, zejména nepřipouští žádné projevy sexismu či sexuálního obtěžování;
9. vytvářením komunikativního prostředí i potřebného technického zázemí přispívá k zajištění rovných příležitostí pro smyslově a pohybově postižené osoby;
10. řídí se zásadami asertivního chování ve vztahu k členům akademické obce a dalším pracovníkům školy a totéž očekává od jiných;
11. zastává kolegiální přístup k týmové práci založený
 - a) na vzájemné důvěře a informovanosti při umělecké a výzkumné činnosti a při zveřejňování jejich výsledků;
 - b) na respektování tvůrčího přínosu vlastního i ostatních, zejména při zveřejňování společných výsledků týmu;
12. je z vlastního přesvědčení loajální ke své alma mater a svým jednáním nepoškozuje její dobré jméno a nejedná v její neprospěch;
13. nezpochybňuje základní demokratické a ústavní principy České republiky;
14. dodržuje zásady tohoto kodexu.

Část II.

Zásady pedagogického procesu

Student

jako aktivní účastník, adresát i cíl pedagogického procesu plně a všestranně využívá všech možností rozvoje své umělecké, vzdělanostní a obecně tvůrčí úrovně; respektuje přitom vnitřní normy JAMU i fakult, strukturu studijních plánů v oblasti výuky a s ní spojené umělecké prezentace.

Akademický pracovník

1. předává studentům své znalosti, dovednosti a zkušenosti;
2. respektuje osobnosti studentů, jedná s nimi vždy na základě objektivního, korektního, náročného, ale citlivého hodnocení jejich schopností, znalostí, píle a ostatních osobnostních charakteristik; při klasifikaci studijních výsledků si počíná nestranně a objektivně;

3. respektuje princip svobodného přístupu ke vzdělání a postavení studentů jako právoplatných a rovnocenných členů akademické obce, vyžaduje však nekompromisně plnění studijních povinností a sám pečlivě dodržuje stanovená pravidla organizace výuky;
4. chová se ke studentům vždy spravedlivě, nevyžaduje od nich činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem, nepřivlastňuje si nijak jejich práci a jimi dosažené výsledky;
5. plně a iniciativně se věnuje kolektivní a individuální výuce a výchově studentů, napomáhá rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení, všestranně podporuje jejich kvalifikační růst a profesní rozvoj, tvůrčí a publikační aktivity, pomáhá jim navazovat vnější kontakty včetně kontaktů mezinárodních;
6. snaží se pedagogicky působit nejen kvalitní výukou a vedením ke zvládnutí uměleckých dovedností, ale za každých okolností, zejména při veřejných uměleckých vystoupeních, také osobním příkladem;
7. vyvozuje přiměřené důsledky z případných selhání a neetického chování nebo jednání studentů.

Část III.

Zásady umělecké a výzkumné činnosti

Člen akademické obce

1. svoji práci na díle, interpretaci či ve výzkumu zaměřuje na rozšiřování hranic lidského věcného i emotivního poznávání, na rozvoj uměleckých a kulturních hodnot a vzdělanosti. Dbá na to, aby jeho výsledky sloužily společnosti, a uvědomuje si odpovědnost za to, co jí předkládá;
2. při zveřejňování svých výsledků a poznatků dbá na jejich úplnost a veřejnou přístupnost, ověřitelnost a objektivní interpretaci, uchovává dokumentaci po dobu obvyklou v příslušném oboru, pokud tomu nebrání jiné legitimní závazky nebo předpisy;
3. dbá na účelné a efektivní využívání jemu poskytnutých prostředků na uměleckou nebo výzkumnou tvůrčí činnost;
4. jako autor nebo spoluautor děl se prezentuje pouze tehdy, jestliže je sám vytvořil, nebo k nim přispěl významným tvůrčím způsobem;
5. důsledně se vystříhá jakékoli formy plagiátu, v publikacích objektivně uznává přínos svých kolegů a předchůdců, při citování vědeckých děl vždy uvádí zřetelný a přesný odkaz na příslušný zdroj;

6. provádí jemu zadanou recenzní nebo jinou hodnotitelskou práci osobně, nezávisle a pečlivě. Chrání duševní vlastnictví autorů uměleckých děl, posuzovaných rukopisů a jiných děl. Nepoužívá údaje obsažené v hodnocených pracích k jinému účelu než k vypracování příslušného posudku a neposkytuje je třetí osobě;
7. odmítne vypracovat odborné stanovisko, jestliže by závěry mohly být spojovány s jeho osobním prospěchem, nebo na toto nebezpečí upozorní; vystříhává se jakýchkoli vědomých střetů zájmů. Odborná stanoviska zpracovává odpovědně a vždy jen z tematické oblasti svého oboru. Nepodléhá přitom vnějším tlakům. Při oponentních řízeních, recenzích apod. vychází z objektivních kritérií, dodržuje pravidla zadavatele a vyžaduje totéž od ostatních účastníků daného řízení.

Část IV.

Další činnosti

Člen akademické obce

1. respektuje jako řešitel projektů, správce dat evidenčních databází apod. požadavek ochrany osobních dat ve shodě s dalšími pravidly, která vyplývají z mezinárodních norem (GDPR) a vnitřních předpisů JAMU, a zachází s těmito daty způsobem minimalizujícím možnost jejich zneužití;
2. nakládá s informačními systémy JAMU s vědomím povinnosti využívat jich výhradně ke zvýšení kvality akademických činností, nikoli k soukromému účelu vlastnímu či dalších osob.

Část V.

Etická komise JAMU

1. je stálým poradním orgánem rektora;
2. je ustavena pro posouzení případů porušení obecných morálních principů nebo pravidel tohoto kodexu vymykajících se řešení v rámci organizační struktury JAMU;
3. členy komise jmenuje rektor s paritním zastoupením obou fakult na návrh děkanů, z řad členů jmenuje rektor předsedu komise;
4. k projednávání konkrétního případu může Etická komise JAMU ustavit další členy ad hoc, a to podle povahy posuzovaného případu a v zájmu jeho komplexního a objektivního posouzení;
5. jednání Etické komise JAMU se řídí jejím jednacím řádem, který na návrh předsedy komise schvaluje rektor.

Část VI.

Projednávání případů porušení etického kodexu

1. probíhá standardně po linii organizační struktury na úrovních kateder, ateliérů a fakult s možností předložení případu k posouzení Etické komisi JAMU v kterékoli fázi jeho projednávání. Každý člen akademické obce či zaměstnanec JAMU má právo obrátit se písemně s podnětem k projednání porušení etického kodexu na předsedu Etické komise JAMU;
2. případy porušení etického kodexu mohou být se zřetelem ke své povaze, jakož i dalším okolnostem případu posouzeny jako porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k pracovníkem vykonávané práci, případně jako nesplňování požadavků pro řádný výkon studia. S uvedeným posouzením může být spojeno uplatnění příslušných pracovněprávních či disciplinárních důsledků;
3. posoudí-li Etická komise JAMU, že jsou k tomu závažné důvody, může doporučit vedení JAMU předání případu porušení etického kodexu orgánům činným v trestním řízení.

Část VII.

Závěrečná ustanovení

1. respektování v tomto dokumentu formulovaných etických norem morálního jednání na pracovišti i mimo ně je oprávněně očekávaným požadavkem pro řádný výkon profese pracovníka a naplňování statutu studenta JAMU;
2. etický kodex je závazný pro všechny členy akademické obce JAMU při zachování všech zákonně deklarovaných akademických svobod.

V Brně dne 2019

prof. Mgr. Petr Oslzlý, rektor
JAMU